

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.816/2016/3.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit előadó bíró

Dr. Baksáné dr. Pál Ildikó bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Sándor Róbert Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Tausz Judit ügyvéd

A per tárgya:

Házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 14.P.100.569/2014/53.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 54.Pf.630.363/2016/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 16.510 (tizenhatezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 52.000 (ötvenkétezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek házasságából 1993. augusztus 24-én G. és 1998. április 10-én P. utónevű gyermekeik születtek. A felperes a házastársak

életközösségének 2012. júliusi megszűnésétől a gyermekekkel, az elsőfokú ítélet meghozatala óta P.-vel él közös háztartásban a házasfelek volt közös bérlakásában.

- [2] A főiskolai végzettségű felperes kormánytisztviselőként 2013. május és 2014. április közötti időszakban havi nettó 200.393 forint átlagkeresettel rendelkezett, melynek mértéke a következő évben 193.113 forintra, 2015 júliusától 184.295 forintra csökkent. A felperes rezsiköltsége havonta 74.011 forint, fizetési nehézségei miatt 2015 tavaszán 206.010 forint lakbér tartozás terhelte.
- [3] A szakács szakképzettségű alperes 2011-től A.-ban dolgozik, számos munkahelyen foglalkoztatták, azonban néhány hónapnál hosszabb időszakot egyik munkahelyén sem töltött, de az egyes jogviszonyok megszűnését követően, minden alkalommal újból elhelyezkedett. Az alperes jövedelme 2013. évben 4.638 EUR, 2014. január 3-tól április 15-ig 4.219 EUR, május 20-tól június 5-ig 1.045 EUR, a 2014. július 4-26-ig tartó időszakban 253 EUR és 2014. július 14. napjától 598.000 EUR volt. 2014 decemberétől 2015 áprilisáig két munkahelyen dolgozott és havi 1.100 EUR-t keresett. Munkaviszonya 2015. június 15. napján megszűnt, ettől kezdődően A.-ban regisztrált álláskeresőként 724,36 EUR álláskeresési járadékban részesült, majd az alperes elhelyezkedett és munkáltatója 2015. októberben 1.152,89 EUR, novemberben 222,36 EUR munkabért utalt át részére.
- [4] Az alperes 2013. szeptember 29-től párjával él B.-ben egy 50 négyzetméter alapterületű bérlakásban, a bérleti díj és a rezsiköltség együttes összege, forintra átszámítva, 150.430 forint. Az alperes helyi közlekedési bérlete havi 9.670 forint és 27.000 forint gépkocsi törlesztést teljesít.
- [5] G. 2013 májusában érettségizett, a következő tanévben technikusiképzésen vett részt, tanulói jogviszonya 2014. augusztus 31-én megszűnt és szeptemberben megkezdte felsőfokú tanulmányait nappali tagozaton, önköltséges képzési formában. Hallgatói jogviszonya 2015 májusáig állt fenn, majd a főiskolán felsőfokú szakképzés keretében levelező tagozaton folytatta tanulmányait. 2014 januárjában egy hétig dolgozott és 10.000 forintot keresett, 2014-ben részmunkaidős munkákat végzett, áprilistól augusztusig havonta 27-28.000 forint, októbertől 2015. január közötti időszakban havonta 45-50.000 forint jövedelmet szerzett. 2015 tavaszától ismét munkát vállalt, jelenleg raktáros kisegítő munkakörben heti 20 órában foglalkoztatottként havi munkabére 35.000 forint. P. középiskolás, az érettségi után technikusiképzettségét kíván szerezni.
- [6] A gyermekek tartásával felmerülő költség havonta és gyermekenként 73.020 forint, ebből a lakhatással, az élelmezéssel és a közlekedéssel felmerülő kiadás 48.120 forint.

A felperes keresete és az alperes védekezése

- [7] A felperes a bontóperben előterjesztett keresetében - többek között - 2013. augusztus 4. napjától 2015. január 31. napjáig gyermekenként és havonta 30.000 forint, 2015. február hónapra G.

után 50.000 forint, míg P. javára 2015. február 1. napjától kezdődően havonta 50.000 forint tartásdíj megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

- [8] Az alperes ellenkérelmében a keresetet G. tartását illetően 2013. augusztus 1-től 2015. február 28. napja közötti időszakban havi 11.600 forint, P. tekintetében a tartási kötelezettségét 2013. augusztus 1. napjától kezdődően havi 25.000 forint határozott összeg erejéig nem vitatta. Ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletében - többek között - kötelezte az alperest G. utónevű nagykorú gyermeke tartására 2013. augusztus 4. napjától 2015. február 28. napjáig terjedő időre havi 30.000 forint tartásdíj, míg a P. utónevű kiskorú gyermeke tartására 2013. augusztus 4. napjától 2015. január 31. napjáig havi 30.000 forint, 2015. február 1. napjától kezdődően havi 50.000 forint határozott összegű gyermektartásdíj megfizetésére. Megállapította, hogy az alperesnek 2013. augusztus 4. és 2015. szeptember 30. napja között összesen 750.194 forint tartásdíj hátraléka keletkezett, amelynek megfizetésére 90 napon belül kötelezte.
- [10] Ítélete indokolása szerint a KSH által egy felnőttből és két gyerekből álló háztartás esetén az egy főre számított havi 62.716 forint létminimum összegére is figyelemmel az egy gyermek kapcsán felmerülő 73.020 forint kiadás nem tekinthető túlzott mértékűnek. A kiskorú gyermek javára megítélt tartásdíj összegének 2015. február 1. napjától a havi 50.000 forintban való megállapítását pedig azzal indokolta, hogy a tartásdíj mértéke megfelelően igazodik a gyermek szükségleteihez, mindkét fél jövedelméhez, továbbá a felperes által természetben nyújtott tartáshoz. Emellett a felperes 2015 márciusától is saját háztartásában biztosítja a nagykorú gyermek lakhatását és élelmezését. A nagykorú G. szükségletei jövedelemszerzése ellenére is indokolják a havi 30.000 forint tartást. A munkával szerzett keresményének szerényebb mértéke nem eredményezheti azt, hogy az alperes tartásra kötelezettsége csak jelképes mértékűre korlátozódjon. A felsőfokú tanulmányok mellett folytatott, ezért elismerésre érdemes munkavégzése folytán nem kerülhet hátrányosabb helyzetbe azokkal szemben, akik saját tartásukhoz nem járulnak hozzá.
- [11] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette az alperesnek az elsőfokú ítélet meghozatala utáni külföldi munkavállalására és illetményére vonatkozó adatokkal. Hangsúlyozta, hogy a tartásdíj alapja a 4/1987. (VI. 14.) IM rendelet (a továbbiakban: Csjtr.) 10. §-ában foglaltak szerint a tartósan külföldön tartózkodó, ott jövedelmet szerző alperes esetén is a munkaviszonyból származó jövedelme, ennek hiányában a nem

munkaviszonyból származó rendszeres jövedelme, a külföldön folyósított álláskeresési járadék. Az alperes havi átlagjövedelme e két jogcímen soha nem volt 750 EUR-nál alacsonyabb mértékű, ezért a tartós munkanélküliségének ténye a tartásdíj összegének megállapítása során nem értékelhető, de az alperes egyébként is elhelyezkedett, már az álláskeresési járadék folyósításának megszűntetése előtt.

- [12] P. javára 2015. február 1. napjától kezdődően megállapított havi 50.000 forint tartásdíj igazodik a gyermek szükségleteihez és mindkét fél jövedelméhez, valamint a felperes által természetben nyújtott tartáshoz. A tartás mértéke alig haladja meg az alperes A.-ban eddig elért jövedelmének 20 %-t, az alperes elhelyezkedése esetén pedig jóval kevesebb az eddig elért átlagjövedelemének 20 %-nál. A tartásdíjnak a gyermek indokolt szükségleteit kell a tartásra kötelezett szülők anyagi teherbíró képességének arányában fedeznie, ezért az alperes teljesítőképességének hiányára megalapozatlanul hivatkozott.
- [13] A felek nagykorú gyermeke 2015. február végéig a tartásra rászorult volt, a gyermek rendszeres jövedelme kizárólag rászorultságának mértékét csökkentette figyelemmel arra is, hogy G.-nál a napi megélhetési kiadásokon felül a továbbtanulással kapcsolatos költségek is felmerültek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát úgy kérte, hogy a Kúria tartási kötelezettségét P. tekintetében 2013. augusztus 4. napjától kezdődően havi 25.000 forintban, G.-t illetően 2013. augusztus 4. napjától 2015. február 28. napjáig terjedő időre havi 11.600 forintban állapítsa meg és a tartásdíj hátralékot 117.760 forintra mérsékelje. Az alperes megsértett jogszabályhelyként az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 173. § (1) bekezdését és a Pp. 206. § (1) bekezdését jelölte meg.
- [15] A felülvizsgálati kérelem részletes indokai szerint az eljárás bíróságok a jövedelmi helyzetét nem értékelték. Nem vették figyelembe, hogy a szülőnek a saját szükséges tartása terhére megállapítható tartásdíj fizetési kötelezettsége nem korlátlan. Az alperes igazolta, hogy 2015. november 19. napjáig külföldön álláskeresési járadékban részesült és azóta rendszeres havi jövedelme nincs. Magyarországi elhelyezkedése alacsonyabb jövedelmet, tartásdíjat eredményezne.
- [16] Nincs indoka a nagykorú és a kiskorú gyermek javára 2015. január végéig megállapított azonos mértékű tartásdíjnak, továbbá P. után 2015. február 1. napjától kezdődően, új körülményhez nem köthető, emelt összegű tartásra kötelezésének.
- [17] A következetes bírói gyakorlat szerint a nagykorú gyermek munkavégzése és a tartásdíj összegéhez hasonló mértékű

jövedelemszerzése esetén nem indokolt a tartásdíj fizetési kötelezettség megállapítása. G. a tartásdíjra rászorultnak nem tekinthető, önálló jövedelemmel rendelkezett, amelyből megtakarítást képzett és 300.000 forint ráfordítással a lakhatását biztosító ingatlant felújította és önálló háztartást tart fenn.

- [18] A továbbtanulásra alkalmatlan volt, a felsőfokú tanulmányainak első félévére előírt tanulmányi kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette, passzíváltatta hallgatói státuszát, majd tanulmányait sem folytatta. Nem tett meg tehát minden tőle elvárhatót a tanulmányaival kapcsolatban felmerülő kiadásai csökkentésére, sőt az alperessel a perindítás óta kapcsolatot sem tartott. A tanúkenti kihallgatása során elismerte, hogy kapcsolata édesapjával megromlott, ezért tőle elfogulatlan vallomás nyilvánvalóan nem volt elvárható. Az elsőfokú bíróság ennek ellenére a nagykorú gyermek tanúvallomását nem zárta ki a bizonyítékok köréből, sőt döntését a gyermek tanúvallomására és a felperes előadására alapította.
- [19] Az eljáró bíróságok egyező döntése jogszabályba ütközik, a bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelték és a nagykorú gyermek tanúvallomását jogszabálysértéssel értékelték. Nem vették figyelembe az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés meghozatala után feltárt körülményeket, valamint a felek élethelyzetében bekövetkezett változásokat.
- [20] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok igen részletes bizonyítási eljárást követően a jogszabályoknak megfelelően döntöttek. Az alperes teljesítőképessége nem vitatható, az alperesnek Magyarországon is lenne elhelyezkedési lehetősége a szakmájában, saját döntése, hogy inkább B.-ben tartózkodik és segélyből él.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [22] A Pp. 270. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. A Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, kizárólag az abban megjelölt okok tekintetében vizsgálhatja a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát. Az alperes felülvizsgálati kérelmében eljárási jogszabálysértéseket jelölt meg, ezért kérelme a Pp. 275. § (4) bekezdése értelmében csak akkor lehet eredményes, ha a jogszabálysértések az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással jártak.
- [23] Az eljáró bíróságok a Pp. 174. § (1) bekezdésének megsértése nélkül, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával értékelték a felek közeli hozzátartozójának, az alperessel átmenetileg rossz viszonyban álló nagykorú gyermek tanúvallomását. A következetes bírói gyakorlat szerint az érdekelt tanú vallomása akkor alapítható tényállás, ha a vallomás következetes, a bizonyító fél nyilatkozatával és az eset körülményeivel összhangban áll. A

megromlott hozzátartozói kapcsolat tehát önmagában nem elegendő indok arra, hogy a bíróság a tanúvallomást a bizonyítékok köréből kirekessze. A bíróságnak mindenkor a per egyéb adatait is figyelembe véve kell mérlegelnie, hogy milyen bizonyító erőt tulajdonít a közeli hozzátartozó tanúvallomásának.

- [24] A bizonyítékok mérlegelésének módját a Pp. 206. § (1) bekezdése szabályozza, mely szerint a bíróság a tényállást a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében mérlegeli és meggyőződése szerint bírálja el. A bíróság mérlegelése kiterjed egyrészt az egyes bizonyítékok bizonyító erejének megállapítására, másrészt a bizonyítékok egybevetésére, és a maguk összességében való értékelésére.
- [25] A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat, ezért a felülvizsgálati eljárásban kizárt a bizonyítékok felülmérlegelése, kivéve ha a jogerős ítélet iratellenes, vagy logikai ellentmondást tartalmaz, avagy a bíróság nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésén alapszik. Tehát ha a bizonyítékokból csak egyfajta, mégpedig a támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.). Az adott esetben ez a feltétel nem teljesült, mivel a felülvizsgálati eljárásban a tényállás megállapítása a felek nyilatkozatai, a feltárt bizonyítékok okszerű, teljes körű és hibátlan, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő értékelésén alapul.
- [26] Az eljárt bíróságok a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási szabályok megsértése nélkül, az irányadó anyagi jogi szabályok helyes alkalmazásával állapították meg a kiskorú P. után az alperes által fizetendő tartásdíj összegét. A Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő bírói mérlegeléssel megállapított és az alperes által 2013. augusztus 4. napjától 2015. január 31. napjáig fizetendő tartásdíj mértéke összhangban áll a gyermek indokolt szükségleteivel, a szülők jövedelmi és vagyoni viszonyaival, továbbá a felperes természetbeni tartási kötelezettségével.
- [27] A Csjt. 1. § (2) bekezdése értelmében a törvény alkalmazása során a kiskorú gyermekek érdekében figyelemmel, jogait biztosítva kell eljárni. A szülő teherbíró képessége esetén a gyermek érdeke az, hogy szükségletei magasabb szinten kerüljenek kielégítésre, ezért a 2014. február 1. napjától az okszerű mérlegeléssel megállapított havi 50.000 forint tartásdíj nem jogszabálysértő.
- [28] Megalapozott a perben eljárt bíróságoknak az a jogi következtetése is, hogy az életpályára felkészítő középfokú technikai szakképzettséget biztosító és a felsőfokú tanulmányok folytatása alatt a nagykorú G. a tartásra rászorult. Az alperes felülvizsgálati érvelésével szemben nincs olyan bírói gyakorlat, amely a tanulmányokat folytató nagykorú gyermek tartásdíját a szükségleteihez és a tartásra kötelezett teljesítőképességéhez igazodó tartás mértékének a jogosult gyermek által elért rendszeres jövedelem összegének különbözetében állapítja meg. A perbeli esetben G. elfogadott, az indokolt szükségleteihez képest szerény

jövedelme a napi megélhetési kiadásokra és a felsőfokú képzés jelentős költségeire is tekintettel csak a tartásra rászorultsága mértékének csökkentéseként vehető figyelembe. A bíróságnak a nagykorú gyermek 2013. augusztus 4. napjától 2015. február 28. napjáig elért magasabb, lakása felújítási költségeit is fedező jövedelemének bizonyítatlanságát pedig a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher szabálya [Pp. 3. § (3) bekezdés, 164. § (1) bekezdés] alapján az alperes terhére kellett értékelnie.

[29] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján és a Pp. 270. § (1) bekezdéséből következően a Kúria a felülvizsgálati eljárásban azt vizsgálhatja, hogy a felek által előterjesztett kérelmek és ellenkérelmek keretei között meghozott jogerős ítélet jogszabályt sért-e, vagy sem. A jogerős ítélet meghozatala előtt a nagykorú gyermek továbbtanulásra alkalmatlansága és a tartásra érdemtelensége nem volt a per tárgya, ezért ezek érdemi felülvizsgálatára nincs lehetőség, e tekintetben ugyanis a jogszabálysértés megállapítása fogalmilag kizárt.

[30] Az alperes alaptalanul hivatkozott teljesítőképessége hiányára. A Csjt. 69/A. § (1) bekezdéséhez kapcsolódó bírói gyakorlat egységes abban; az alapvető szülői felelősség megköveteli azt a gondoskodást, hogy a szülő a körülményeinek alakításakor a gyermekeivel szemben fennálló tartási kötelezettségével számoljon. Az alperes saját elhatározása alapján, a magasabb jövedelemszerzés céljából vállalta a külföldi, ausztriai munkavégzést. A szakács szakképzettségű alperes belföldön közismerten, és az iratokból kitűnően A.-ban is keresett szakmával rendelkezik. Az alperes az egyes munkaviszonyainak rövid ideig tartó fennállásából, majd ezek megszűnését követő gyors elhelyezkedéséből megalapozottan következtethető, hogy a folyamatos és rendszeres munkavégzése kizárólag saját döntésének függvénye. Erre tekintettel a hosszabb ideje fennálló munkanélkülisége a teljesítőképessége szempontjából nem értékelhető. A rendszeres jövedelemszerző tevékenységet nyújtó szakma birtokában, a szülői felelősségére, tartási kötelezettségre figyelemmel az alperestől elvárható a szakképzettségének megfelelő munkakörben való elhelyezkedése. Az ebből származó jövedelemből arányosan biztosítható a tartásra jogosultak szükségleteinek kielégítése.

Záró rész

[31] A Kúria ítéletét a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján az alperes kérelmére, tárgyaláson hozta meg.

[32] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 74. § (3) bekezdése, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése, a 4/A. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest felülvizsgálati eljárási költség, továbbá az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási

illeték megfizetésére.

, 2017. március 28.

Dr. Makai Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt
Judit s.k. előadó bíró, dr. Baksáné dr. Pál Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő